

OB 50 LETNICI

1885 14. septembra 1935

TISKARNE SV. CIRILA

Tiskarna sv. Cirila in lavantinska škofija.

S prenosom sedeža lavantinske škofije v Maribor, ki ga je l. 1859 izvršil služabnik božji lavantinski škof Anton Martin Slomšek, veliki verski in narodni buditelj, neutrudljivi pisatelj slovenskih nabožnih in prosvetnih knjig ter spisov, se je preselilo krščansko časopisno in književno delovanje predvsem za lavantinsko škofijo, oziroma za slovenski narod, v Maribor.

Zvesti učenci škofa Antona Martina Slomškega so nadaljevali njegovo delo za krščansko vzgojo in izobrazbo ljudstva z vso vztrajnostjo. Leta 1871 so ustanovili »Katoliško tiskovno društvo« in si po dolgih naporih s 15. septembrom 1885 pridobili lastno »Tiskarno sv. Cirila« v Mariboru. Lavantinska škofija je neprestano združena s »Katoliškim tiskovnim društvom« in s »Tiskarno sv. Cirila«. To dokazuje dejstvo, da so bili razen prvega vsi predsedniki društva in tiskarne izbrani izmed članov lavantinskega stolnega kapitlja, odborniki pa izmed lavantinske duhovščine. Lavantinski škofje so trajno in uspešno priporočali in podpirali »Katoliško tiskovno društvo« in »Tiskarno sv. Cirila«. To spričujejo odločbe lavantinskih škofijskih zborov, zlasti one iz l. 1906, kjer se naravnost priporoča »Tiskarna sv. Cirila« in od nje izdani časopisi, listi in knjige, kakor tudi konzistorijalni odlok iz l. 1889, namreč, da se naj za uradovanje potrebne matičine in druge listine naročajo pri »Tiskarni sv. Cirila«.

Pohvalno priznam, da je »Tiskarna sv. Cirila« v teku 50 let skrbno izpolnjevala svojo nalogo. Prizadevala si je, služiti Bogu, katoliški Cerkvi in narodu. Z izdajanjem krščanskih časopisov in dobrih knjig je vršila veliko vzgojno in izobraževalno delo. Še vedno se trudi, da bi izpopolnila in razširila svoje delovanje za dušno zveličanje in zemeljsko blagostanje prebivalcev lavantinske škofije.

Moja odkritosrčna želja ob petdesetletnici jubileja »Tiskarne sv. Cirila« je, naj dobri Bog blagoslavlja njeno prizadevanje za verski in gospodarski povzdig slovenskega ljudstva, naj s svojo milostjo podpira njene sodelavce in naj množi število njenih prijateljev.

† Ivan Jožef
škof lavantinski.

Zahvala

zaščitnikom, ustanoviteljem in sodelavcem Tiskarne sv. Cirila.

Ob petdesetletnici »Tiskarne sv. Cirila« se člani načelstva in nadzorstva prav iz srca zahvaljujemo:

1. Vsedobremu Bogu, ki je podjetje od vsega začetka v resnici blagoslavljal tako, da se je kljub raznim zaprekam razširilo do sedanje velike in obsežne delavnosti za katoliško in narodno prosveto.

2. Slovanskemu apostolu sv. Cirilu, ki je izmislil staroslovenske pismenke, je z najdeno abecedo postal oče novega slovstva, je z njo postavil temelj slovenski književnosti, in so si ga zato ustanovitelji tiskarne izbrali za svojega nebeškega zaščitnika in ji dali ime: Tiskarna sv. Cirila.

3. Velikemu lavantinskemu škofu Antonu Martinu Slomšek. Brez njegovega književnega delovanja in brez po njem izvršene premestitve sedeža lavantinske škofije v Maribor najbrž tudi ne bi bilo Tiskarne sv. Cirila. V izraz te zahvale pripravlja ravnateljstvo ustanovitev društva »Slomškova družina«, ki bo imelo namen širiti delo in pomagati pri pripravah za beatifikacijo služabnika božjega Antona Martina Slomšek.

4. Vsem v Bogu preminulim mariborskim lavantinskim škofom, ki so vedno podpirali tiskarno.

5. Sedanjemu prevzvišenemu gospodu škofu lavantinskemu dr. Ivanu Jožefu Tomažič, ki se zelo zanima za podjetje in mu izdatno pomaga z dobrimi nasveti.

6. Ustanoviteljem tiskarne, ki so v ta namen žrtvovali mnogo svojega dela in premoženja.

7. Vsem že rajnim predsednikom in odbornikom »Katoliškega tiskovnega društva«, ki je bilo predhodnik sedanje družbe »Tiskarne sv. Cirila«.

8. Vsem ravnateljem, vodjem, urednikom, sotrudnikom, uradništvu, pro-

dajalkam, delavcem in delavkam, zlasti tudi zvestim odjemalcem.

Da se vsaj nekoliko hvaležne izkazemo, bo za vse rajne pospeševalce Tiskarne sv. Cirila v soboto, 14. septembra t. l. v stolni in mestno-župnijski cerkvi ob 7. uri peta sv. maša zadušnica, v nedeljo, 15. septembra t. l., ob pol 10. uri zahvalna služba božja s slavnostno pridigo in slovesno sv. mašo z zahvalno pesmijo: Tebe Boga hvalimo.

Za načelstvo in nadzorstvo družbe
»Tiskarna sv. Cirila«:

Dr. Vraber Maksimilijan, tč. predsednik načelstva.

Ustanovitev Tiskarne sv. Cirila.

(Po gradivu v dež. vladnem arhivu v Gradcu napisal Janko Glaser.)

Misel na slovensko tiskarno v Mariboru se je pojavila prvič h koncu šestdesetih let, ko je bil ustanovljen prvi tujakšnji slovenski časopis, ki so ga izdajatelji morali tiskati spočetka v nemški tiskarni Edvarda Janschitza, ker druge tiskarne v Mariboru takrat ni bilo.

Katoliško tiskovno društvo.

Poziv, ki ga je v ta namen prinesel »Slovenski Gospodar« 15. decembra 1870, je imel za posledico, da je 12. aprila 1871 bilo ustanovljeno v Mariboru Katoliško tiskovno društvo, prvo tako društvo na Slovenskem. Na-